

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **V. L. T.**, zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2020, č. j. OAM-2671-26/ZR-2019, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2020, č. j. 16 A 53/2020 - 53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozhodnutí krajského soudu

[1] Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2020, č. j. OAM-2671-26/ZR-2019, kterým podle § 871 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, správní orgán zrušil platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu a vydal výjezdní příkaz.

[2] Žalovaný dne 25. 9. 2019 z moci úřední zahájil se žalobcem řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu podle § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Dle opisu z rejstříku trestů a rozsudku Okresního soudu Louny ze dne 27. 6. 2016, sp. zn. 3 T 160/2015, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu Ústí nad Labem ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 4 To 61/2017, byl žalobce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 48 měsíců za spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), ve stádiu pokusu a pokračujícího přečinu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. a) a odst. 3

trestního zákoníku. Žalobce byl posléze dne 12. 12. 2019 podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody se stanovenou zkušební dobou do 12. 12. 2023.

[3] Žalovaný se zabýval otázkou, zda napadené rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho dopadu do rodinného a soukromého života žalobce. V rámci řízení bylo zjištěno, že žalobce získal povolení k trvalému pobytu dne 1. 8. 2005, a to za účelem sloučení rodiny s občanem ČR, konkrétně s dnes již bývalou manželkou. Žalobce je znovu ženatý, na území ČR má manželku a syna (nar. 27. 1. 2012), kteří mají v České republice povolení k trvalému pobytu. Ministerstvo vyjádřilo podezření, že žalobce získal trvalý pobyt účelově, proto shledalo, že rozhodnutí, navzdory délce pobytu a fungujícím rodinným vazbám, nebude mít nepřiměřený dopad do rodinného a soukromého života žalobce, a to vzhledem k celospolečensky nebezpečné činnosti žalobce, jež z něj činí aktuální hrozbu pro narušení veřejného pořádku.

[4] Proti rozhodnutí ministerstva podal žalobce odvolání, které však ve stanovené lhůtě nedoplnil. Správní orgán odvolání zamítl jako nepřijatelné s odkazem na § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“); v ní namítal, že správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v rozporu s ní nedostatečně posoudil otázku přiměřenosti rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu. Správní orgán zjišťoval okolnosti svědčící v neprospěch účastníka řízení a zcela rezignoval na zjišťování okolností pro něj příznivých. Je si vědom, že se dopustil závažného porušení zákonů České republiky, ale správní orgán měl zjišťovat přiměřenost opatření ve vztahu ke zrušení jeho pobytového oprávnění. Žalobce dále uvedl, že byl z výkonu trestu propuštěn před úplným vykonáním trestu, šlo o první a jediné odsouzení, tedy vybočení z jinak řádné života žalobce. Na území České republiky je zcela integrován. V případě nutnosti vycestování do Vietnamu se nemá kam vrátit a zrušení trvalého pobytu velmi citelně i negativně zasáhne i další osoby, tedy rodinné příslušníky žalobce. V řízení rovněž nebylo přihlédnuto k tomu, že žalobce je rovněž otcem nezletilého občana ČR. Dle testu DNA je žalobce biologickým otcem nezl. A. P.

[6] Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že z § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že pro zrušení trvalého pobytu podle tohoto ustanovení je třeba, aby byly současně splněny dvě podmínky, a to odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a přiměřenost tohoto rozhodnutí z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince. Krajský soud dospěl shodně s žalobcem i žalovanou k závěru, že první podmínka byla naplněna; naplnění druhé podmínky však krajský soud neshledal prokázaným. K námitce nepřiměřenosti odkázal na závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2016, č. j. 9 Azs 253/2016 - 30, ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39. Dále uvedl, že dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte platí, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí. K tomu odkázal na rozsudek ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, ve kterém je obsažena četná judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), která stanovila kritéria, jimiž se mají státy při svém rozhodování při posouzení nezbytnosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince řídit (obdobně viz rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 - 28).

[7] Z uvedené judikatury vyplývá, že určujícím kritériem při posuzování přiměřenosti správního rozhodnutí je zájem dítěte a správní orgán musí v každém jednotlivém případě nejlepší

zájem definovat a dostatečně zjistit skutkové okolnosti v té které věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016). Správní orgány si pro své rozhodnutí musí opatřit takové podklady, aby mohly bezpečně zjistit osobní a rodinnou situaci cizince a následně kvalifikovaně posoudit dopad ztráty povolení k trvalému pobytu do jeho soukromého a rodinného života.

[8] Krajský soud nepovažuje skutkový stav týkající se soukromého a rodinného života žalobce za dostatečně zjištěný. Žalovaný se nijak nezabýval vztahem k jeho manželce a jejich společnému synovi, jak se podílí žalobce na výchově syna, jak se žalobce ekonomicky i fakticky podílí na chodu domácnosti, nezjišťoval, zda je jeho rodina na žalobci ekonomicky závislá. Žalovaný dostatečně nezjistil intenzitu vazeb žalobce k jeho manželce a zejména k jeho nezletilému synovi. Přestože žalobce v průběhu správního řízení nic o svém rodinném životě nesdělil, ze spisu jednoznačně vyplynulo, že má na území ČR rodinu a bylo povinností žalovaného tomuto hledisku věnovat pozornost a důkladně je posoudit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 Azs 60/2017 – 37). V daném případě se pro úplné a řádné zjištění skutkového stavu nabízel výsledek žalobce a jeho manželky, neboť právě jejich výpovědi mohly objasnit okolnosti společného soužití a intenzitu vazeb žalobce k nezletilému synovi.

[9] Lze souhlasit se žalovaným, že předchozí manželství žalobce jeví známky účelovosti, nicméně tvrzení, že žalobce získal povolení k pobytu prostřednictvím obcházení zákona, se mívá s důvodem, pro který bylo nyní žalobci povolení zrušeno, a je proto z hlediska tohoto řízení irelevantní. Rovněž skutečnosti týkající se příjezdu žalobce do České republiky a jeho prvního předchozího manželství jsou pro posouzení aktuálních rodinných a soukromých vazeb zcela nevýznamné, jelikož jde o záležitosti staré více než dvanáct let. Žalovaný však nemohl nijak vědomě pochybit, pokud nepřihlédl k tomu, že žalobce je dle výsledku DNA testu otcem nezletilého občana České republiky, neboť o tom neměl žádné informace.

[10] Soud uzavřel, že skutkový stav ohledně přiměřenosti rozhodnutí z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života žalobce nemá oporu ve správním spise, a spis tak vyžaduje zásadní doplnění, čímž je napadené rozhodnutí zatíženo vadou podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Z výše uvedených důvodů shledal krajský soud žalobu důvodnou a rozhodnutí pro vady řízení zrušil. Současně věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[11] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., a namítá nesprávné právní posouzení soudem v předcházejícím řízení.

[12] Stěžovatel se domnívá, že řádně a podrobně odůvodnil, proč má dopad žalobou napadeného rozhodnutí do rodinného i soukromého života žalobce za přiměřený jeho důvodům a proč je rozhodnutí v souladu s mezinárodními závazky České republiky, a pro tyto závěry si zajistil potřebné podklady. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že měl nejprve bezpečně zjistit osobní a rodinnou situaci a teprve následně posoudit dopad ztráty povolení k trvalému pobytu. Správní orgán má totiž pouze omezené možnosti, jak objektivně či bezpečně zjistit, jaké jsou soukromé či rodinné poměry cizince a prakticky je v tomto ohledu odkázán pouze na informace poskytnuté cizincem samotným a jeho blízkým okolím. Dokazování cestou výslechu svědků či prováděním pobytových kontrol by mělo být ponecháno až na situace,

ve které existují pochybnosti o existenci rodinného života nebo je touto cestou zapotřebí prověřit jiné cizincem uváděné skutečnosti.

[13] Stěžovatel z vlastních evidencí zjistil, že žalobce má na území České republiky manželku a syna, kteří jsou držiteli povolení k trvalému pobytu. Oba (včetně žalobce) mají hlášený pobyt na stejné adrese. Stěžovatel v rámci řízení nikdy nezpochyboval, že žalobce s manželkou žijí ve stejné domácnosti a podílí se na chodu domácnosti a péči o syna od doby, kdy byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. Další dokazování v tomto směru považuje za nadbytečné, neboť lze očekávat, že z výpovědi manželky žalobce a výpovědi žalobce samotného by vyplynulo, že vedou společný život a vychovávají společně syna. Stěžovatel odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je provedení výslechu účastníka řízení výjimečný důkazní prostředek, který má být využit jen tam, kde nelze rozhodnuté skutečnosti zjistit jiným způsobem nebo pokud vyvstane potřeba postavit najisto určité sporné skutečnosti (viz rozsudek ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018 – 34). Pokud správní orgán dospěje k závěru, že jej potřeba není, neboť na základě obsahu spisového materiálu je schopen věc posoudit, není takový postup *a priori* vadou řízení (viz rozsudek ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 441/2018 – 32). Žalobce nenavrhoval výslech své osoby či dalších členů rodiny, ani nevyužil práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

[14] Případ žalobce je v tomto ohledu téměř totožný s případem, který Nejvyšší správní soud projednával pod sp. zn. 7 Azs 441/2018. Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 27. 7. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 84 potvrdil, že „*správní soudy v zásadě nemohou napravovat procesní pasivitu účastníka řízení, který nebyl v průběhu správního řízení co do svých tvrzení a návrhu důkazů nijak aktivní, a skutková tvrzení uplatnil teprve v řízení před správními soudy.*“ Žalobce v rámci správního řízení neuvedl žádnou skutečnost, na základě čeho by se dalo usuzovat na to, že zrušení trvalého pobytu je nepřiměřené z hlediska jeho soukromého a rodinného života.

[15] Stěžovatel shrnuje, že nemůže nikdy vyhovět požadavku krajského soudu na „bezpečné“ zjištění osobní a rodinné situace cizince, neboť to by vyžadovalo porušení soukromí žalobce a jeho rodiny, které by nutně muselo být rozporné s čl. 7 a 10 Listiny základních práv a svobod nebo čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech. Jediné bezpečné zjištění o životě žalobce se nachází v evidencích stěžovatele. Žalobce by musel uvést podstatné informace ve vztahu k jeho synovi či určitá specifika jeho života, aby je stěžovatel mohl prověřit.

[16] Stěžovatel si byl vědom povinnosti zohlednit při svém rozhodování čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a provést naznačené vážení nejlepšího zájmu dítěte s veřejným zájmem. Dospěl však k závěru, že intenzita veřejného zájmu na ukončení pobytu žalobce převažuje nad nejlepším zájmem jeho nezletilého syna, který v tomto ohledu představuje především zájem na společném soužití a výchově poskytované ze strany obou rodičů. Stěžovatel poukázal v rozhodnutí na to, že celý pobyt žalobce na území byl založen na zneužívání řízení o udělení mezinárodní ochrany k legalizaci pobytu, podvodu spáchaného s cílem získat pobytové oprávnění a nakonec žalobce svůj pobyt završil spácháním trestné činnosti, což činí veřejný zájem na zrušení pobytu žalobce intenzivnější. Žalobce není pro svého syna příkladným či výchovným vzorem, který by měl být následován. Vzhledem k tomu, že žalobce páchal trestnou činnost i v době, kdy měl syna, svědčí to o jisté bezohlednosti ke svému potomkovi a manželce, jelikož mu muselo být jasné, že v případě odsouzení může být vedle trestu odnětí svobody uložen i trest vyhoštění. Syn navíc několik let vyrůstal bez otce, který se nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody. Zájem nezletilého na společném životě s otcem na území ČR v tomto případě nemůže převažovat nad veřejným zájmem společnosti v podobě její ochrany před drogovou trestnou činností.

[17] Závěrem poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 2 As 69/2013 – 35, kde soud uzavřel, že rodina překonala delší odloučení a v tomto případě výkon trestu odnětí svobody implikuje předpoklad, že tomu bude i nyní, obdobně jako v případě žalobce. Zásah do soukromého nebo rodinného života, tedy za předpokladu, že manželka a syn nebudou žalobce následovat, považuje za citelný, nikoli však za nepřiměřený zásah. Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[20] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti. Vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[21] Stěžovatel především vytýkal krajskému soudu nesprávné posouzení právní otázky týkající se zákonnosti rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. Stěžejní kasační námitkou je nesouhlas stěžovatele s právním názorem krajského soudu, že se s otázkou přiměřenosti dopadů uvedeného rozhodnutí do rodinných vazeb žalobce vypořádal pouze formálně.

[22] Podle § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců „[m]inisterstvo platnost povolení k trvalému pobytu zruší, jestliže držitel tohoto povolení byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života.“

[23] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Správní orgán musí vedle jednotlivých aspektů obsažených v § 174a zákona o pobytu cizinců zohlednit i další obdobná kritéria, budou-li v konkrétním řízení zjištěna.

[24] Ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců však není jediným rozhodným hlediskem, neboť je nezbytné předmětnou otázku posoudit i dle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), kterou je Česká republika vázána, zejména pak dle čl. 8 Úmluvy, ze kterého plyne právo každého na respektování soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda správní orgány a následně krajský soud při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do soukromého a rodinného života žalobce postupovaly v intencích vnitrostátních právních předpisů, Úmluvy a judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), jejichž promítnutí do vnitrostátního práva ostatně představují právě § 87l odst. 1 písm. e) a § 174a zákona o pobytu cizinců.

[25] Za překážku zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu je třeba považovat pouze zásah nepřiměřený, přičemž přiměřenost je třeba posuzovat na základě kritérií stanovených zákonem a vyplývajících rovněž z judikatury ESLP vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s (někdy) opačnými zájmy státu. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 – 45). Je tedy v prvé řadě na správních orgánech, aby při svém rozhodování usilovaly o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy cizince a zájmy společnosti.

[26] Nejvyšší správní soud má shodně s krajským soudem za to, že stěžovatel, v daném případě ve vztahu k otázce přiměřenosti zásahu rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do soukromého a rodinného života žalobce, nedostatečně zjistil skutkový stav věci.

[27] Řádné a dostatečné zjištění skutkového stavu předpokládá správní řád v § 3 a § 50 odst. 3, z nichž vyplývá, že řízení, ve kterém má být z moci úřední uložena povinnost, je ovládáno zásadou vyšetřovací. Správní řád zdůrazňuje též zásadu objektivního a nestranného přístupu, podle které je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Je to tedy správní orgán, který nese v tomto typu řízení odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně také odpovědnost za nesplnění této povinnosti (viz rozsudek ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 – 69). Nelze pominout, že obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout veškerou potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu jejich tvrzení (§ 50 odst. 2 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu).

[28] Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že žalobce, resp. jeho zmocněný zástupce zůstali po dobu správního řízení zcela pasivními, odvolání bylo blanketní, k výzvě nebylo doplněno. Pasivita žalobce ve správním řízení však nezabavuje správní orgán jeho zákonné povinnosti k dostatečnému zjištění skutkového stavu. Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 84, není pro souzenou věc zcela případný, jelikož se týká řešení přestupku, tedy zcela odlišného právního i skutkového stavu.

[29] V souzeném případě stěžovatel v rámci dokazování vycházel z evidence Cizineckého informačního systému, Centrálního registru obyvatel, obsahu spisového materiálu cizince a výpovědi svědka – bývalé manželky žalobce, se kterou se rozvedl v roce 2006. Stěžovatel se intenzivně zabýval situací žalobce především k době jeho příchodu do České republiky. Konkrétně okolnostmi, za kterých přicestoval na území, a uzavřel své první manželství. Z uvedených evidencí však stěžovatel také zjistil, že má žalobce na území novou manželku a syna. Jeho povinností bylo tomuto hledisku věnovat pozornost a důkladně je posoudit (viz rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 Azs 60/2017 – 37). Stěžovatel však k těmto zjištěním neučinil další kroky.

[30] K tomu stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že v rámci řízení nikdy nezpochybňoval existenci rodinných vazeb, přičemž zjistil, že žalobce má na území manželku a nezletilého syna, se kterými sdílí domácnost a, že se žalobce podílí na chodu domácnosti a péči o syna. Další dokazování však považoval za nadbytečné. V kasační stížnosti odkázal na rozsudky soudu, ze kterých vyplynulo, že má být výslech v řízení využit, až když nelze rozhodné skutečnosti zjistit jiným způsobem (rozsudek ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018 – 34 a rozsudek ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 441/2018 – 32). Z nich vyplývá, že pokud správní orgán dospěje k závěru, že jej není potřeba, neboť je na základě spisového materiálu schopen věc posoudit, nejedná se o vadu řízení.

[31] Se stěžovatelem se lze ztotožnit v tom, že neprovedení výslechu neznamená nemožnost dostatečného zjištění skutkového stavu. V citované věci sp. zn. 7 Azs 441/2018, na kterou stěžovatel odkazoval, dospěl soud k závěru, že i bez výslechu žalobce (případně dalších členů rodiny) správní orgány získaly dostačující povědomí o fungování rodiny pro to, aby mohly kvalifikovaně posoudit dopad ztráty povolení k trvalému pobytu žalobce na ostatní rodinné příslušníky. K tomu je ovšem třeba uvést, že v odkazované věci správní orgán aktivně zjišťoval konkrétní okolnosti rodinného života žalobce, ekonomický stav rodiny a další okolnosti (společné bydlení). Opatřil si zprávu z domácího šetření u žalobce, které provedl Odbor sociálně právní ochrany dětí. Nejvyšší správní soud tak musí konstatovat, že není případné ztotožňovat uvedený rozsudek s nyní projednávanou věcí.

[32] Výtka krajského soudu směřující k neprovedení výslechu nebyla jediným důvodem pro závěr o nedostatečném posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. V projednávané věci nelze souhlasit se stěžovatelem v tom, že výslech by byl nadbytečný. Nejlepší zájem dítěte je ústřední hodnotou, která se posuzuje při vyvažování přiměřenosti rozhodnutí o zrušení pobytového titulu spojeného s vycestováním (obecně opuštěním území) jednoho z rodičů dítěte a onoho zásahu do rodinného a soukromého života tohoto rodiče. Nadto je třeba podotknout, že stěžovatel v rámci správního řízení provedl výslech, avšak pouze bývalé manželky žalobce, který se nevztahoval k důvodu pro zrušení pobytového titulu.

[33] Stěžovatel sice nezpochybňoval existenci uvedených osobních vazeb žalobce, ale nedostatečně se zabýval jejich intenzitou, resp. rozsahem, v jakém by mohl být narušen rodinný život žalobce zrušením povolení k trvalému pobytu. Ve svém rozhodnutí přihlédl pouze k trestné činnosti žalobce, délce uloženého trestu, povahou a závažností dotčeného veřejného zájmu a společenskou škodlivostí žalobce také v souvislosti s okolností získání pobytu žalobce na území České republiky. Vůbec se nezabýval vztahem žalobce k jeho manželce a jejich společnému synovi, jak se podílí žalobce na výchově či chodu domácnosti. Stěžovatel nezkoumal, jaké by mělo zrušení trvalého pobytu žalobci a s ním spojené vycestování žalobce následky na jeho rodinný život a současně na život jeho manželky a nezletilého syna. Stěžovatel uvedl, že si měl být žalobce před spácháním dané závažné trestné činnosti vědom důsledků svého jednání z hlediska možného pozbytí pobytového oprávnění na území ČR. To je jistě pravda, pokud by však měl být tento argument používán takto mechanicky, jak jej stěžovatel uplatňuje v nyní posuzované věci, pak by, bráno do důsledků, ochrana jakkoli intenzivních rodinných vazeb cizince, včetně zájmu jeho nezletilých dětí, nemohla nikdy převážit nad skutečností, že se dopustil v ČR úmyslné trestné činnosti. Tím by ovšem druhá zákonná podmínka pro zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců fakticky zcela vymizela,

resp. stala by se obsoletní (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 – 31).

[34] V dané věci je zcela zásadní skutečností, že stěžovatel je otcem nezletilého dítěte. Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárními orgány. Toto hledisko nejlepšího zájmu dítěte přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy o právech dítěte do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají dětí, a přisuzuje mu zejména ve své judikatuře zcela zásadní význam. To ovšem neznamená, že nejlepší zájem dítěte musí vždy a za všech okolností převážit nad konkurujícím veřejným zájmem. Je však podstatné, aby příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny také v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem, a aby tuto svou úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 – 40, rozsudek ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 455/2019 - 40). Vnitrostátní orgány také musejí podle ESLP dostatečně podrobně odůvodnit svá rozhodnutí. Odůvodnění, které skutečně nevyvažuje dotčené zájmy, je v rozporu s článkem 8 Úmluvy, zejména když soudy přesvědčivě neprokáží, že je zásah přiměřený sledovaným cílům, a tedy odpovídá naléhavé společenské potřebě (rozsudek ze dne 8. 11. 2016, *El Ghatet proti Švýcarsku*, stížnost č. 56971/10, bod 47).

[35] V tomto kontextu tedy bylo třeba hodnotit i přiměřenost žalobou napadeného rozhodnutí vzhledem k zájmu nezletilého dítěte žalobce. Právě především hledisko nejlepšího zájmu dítěte nebylo dle názoru Nejvyššího správního soudu ve shodě s krajským soudem ve věci dostatečně zváženo a poměřeno s protichůdným zájmem státu na zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce.

[36] Stěžovatel nevěnoval nejlepšímu zájmu nezletilého dítěte stěžovatele dostatečnou pozornost, pouze konstatoval, že čl. 9 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte připouští i oddělení dítěte od rodičů. Konstatoval, že Úmluva o právech dítěte požaduje ochranu práva dítěte na osobní kontakt s oběma rodiči, nestanoví však, že oba rodiče musí žít se svými dětmi v jednom státě, naopak předpokládá, že k oddělení dítěte od rodičů může dojít. Skutečnost, že oddělení dítěte od jednoho z rodičů je dle Úmluvy o právech dítěte za určitých kvalifikovaných okolností možné, avšak sama o sobě nemůže znamenat, že předmětné rozhodnutí je přiměřené. Naopak je třeba pečlivě definovat nejlepší zájem nezletilého syna žalobce v tomto konkrétním případě, zkoumat, do jaké míry by byl zrušením povolení k trvalému pobytu narušen, a poměřovat takovou újmu s veřejným zájmem na ztrátě pobytového oprávnění žalobce. To však stěžovatel neučinil.

[37] Nejvyšší správní soud si je vědom, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný požadavek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahu mezi nimi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 - 47). Nelze přitom ani bagatelizovat zájmy státu, neboť respektování pravidel zákona o pobytu cizinců je nezbytné pro řádné fungování imigračního systému. Jak už několikrát zopakoval Ústavní soud (srov. jeho rozhodnutí ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. III. ÚS 1147/13 nebo ze dne 13. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 85/04), žádné subjektivní ústavně zaručené právo cizince na pobyt na území ČR neexistuje, neboť je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizinců na svém území. V tomto bodě Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, který konstatoval, že v případě cizince, jenž trestnou činností narušuje závažným způsobem chráněný zájem státu, zde existuje veřejný zájem na tom, aby takový cizinec na území České republiky nepobýval. Z hlediska tohoto kritéria jde tedy o hodnocení hovořící

ve výrazný neprospěch žalobce. Na stranu druhou však musí být závěry o přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, o jehož zrušení trvalého pobytu se jedná, opřeny o dostatečně zjištěný skutkový stav a individuálně určena přiměřenost konkrétního zásahu dle kritérií vytyčených zejména judikaturou ESLP.

[38] Zcela jistě správní orgán může dospět k závěru, že rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu cizince bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života. Povinností stěžovatele však bylo posoudit přiměřenost k individuální situaci žalobce. Vzhledem k tomu, že tak stěžovatel neučinil, nelze jeho postup shledat v souladu s § 3 správního řádu, neboť závěr o přiměřenosti zásahu do rodinného života žalobce učinil, aniž by skutkový stav fakticky zjišťoval a hodnotil.

[39] Nejvyšší správní soud se na základě uvedeného ztotožňuje s krajským soudem. Jeho postup neshledal souladný se zákonem.

IV. Závěr a náklady řízení

[40] Na základě shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[41] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Jelikož stěžovatel neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení, žalobci, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť podle obsahu spisu mu v tomto řízení žádné náklady nevznikly (neučinil žádný úkon ve věci).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu